

MALESTAR VECIÑAL POLO VERTIDO DE LODOS NAS TERRAS

Belén Rodríguez*

A falla de planificación na xestión de lodos de depuradora e de plantas de tratamento específico no noso país está a fomentar nos últimos anos as queixas de comunidades de veciños afectadas polos vertidos directos dos lodos de depuración nas terras de cultivo e nos montes. Veciños das parroquias próximas ao lugar dos depósitos néganse a soportar os fortes cheiros que se desprenden dos lodos tras o seu vertido, e dubidan das consecuencias que estas prácticas poidan ocasionar, en termos de contaminación, sobre os terreos e sobre os acuíferos dos que se abastecen.

Os afectados exigen o cumprimento da lexislación vixente por parte dos xestores dos refugallos e na creación en Galiza de plantas de tratamento de lodos de depuración que garantan a viabilidade ambiental e agraria da súa aplicación nas terras de cultivo. Mesmo algunhas instalacións de compostaxe da fracción orgánica do lixo están deseñadas tamén para tratar lodos, mais de momento non se recorreu a elas.

TRES EXEMPLOS DUNHA MESMA CAUSA

Coristanco (A Coruña)

Xa en 2005, veciños de Santa María de Traba, en Coristanco, puxeron en coñecemento do Seprona e do concello coruñés o seu malestar polos cheiros que procedían dos lodos de depuración vertidos preto das súas casas, nos mon-

tes de Coristanco e Laracha. Posteriormente, a empresa xestora decidiu trasladar os vertidos á parroquia de Seavia coa mesma sorte que no caso anterior. Tamén alí os veciños se opuxeron activamente, parando (literalmente) os camiións que transportaban os residuos das depuradoras de Carballo e Sanxenxo, entre outras localidades. Así mesmo, extraeron mostras dos lodos para analizar nos laboratorios da Universidade de A Coruña a calidade dos mesmos, dando como resultado a presenza de metais pesados e de elevados niveis de nitróxeno. Na actualidade, os veciños de Coristanco descoñecen que se teñan producido novos depósitos de lodos en terras próximas ás súas casas.

Monforte de Lemos (Lugo)

O primeiro caso de depósito de lodos denunciado en terras monfortinas foi no ano 2003, na parroquia de A Bastida. Os lodos procedían da cidade de Vigo e os

malos olores chegaban aos lugares de Piñeira, Dirstriz e Canaval. As mobilizacións veciñais acabaron nos xulgados e a través dunha sentenza xudicial conseguiron paralizar os vertidos. Porén, dous anos máis tarde, rexistráronse de novo deposicións na zona de "A Chaira", na parroquia de A Penela. Os veciños denunciaron os feitos á delegación provincial de Medio Ambiente e ó concello de Monforte sen resultados satisfactorios. Tamén en A Penela fixeron análises fitopatolóxicas dos lodos e pararon fisicamente os camiións de transporte. O derradeiro depósito rexistrado nesta parroquia do interior de Lugo fíxose en setembro de 2005.

Minas de Río Tinto, en Touro (A Coruña)

Vinte anos despois do abandono da explotación a ceo aberto dun xacemento de cobre, as minas de Río Tinto de Touro están a crear un grave impacto ambiental. A superficie afectada é de seiscentas hectáreas descubertas, con grandes balsas artificiais de augas altamente contaminadas, cuxos efectos prexudican dous afluentes do río Ulla. Hai tres anos, a Universidade de Santiago deseñou un plano experimental para a restauración dos acuíferos en que se sinala a utilización de diversos residuos: lodos de depuradora, refugallos de matadoiro, cunchas de mexillón, cinzas de caldeira e cascallo de obra. Pretendíase así crear unha capa de terra vexetal e elevar o pH das augas. Pero esta idea xerou algúns problemas. O investimento da Xunta tan só estaba dedicado aos custos de transporte dos residuos e utilizábanse os lodos de depuración porque, entre outras cousas, eran de balde. Porén, non houbo ningún sistema de control e vixilancia que evitara o depósito de grandes cantidades de lodos na zona o que provocaría, posteriormente, as iras e queixas dos habitantes das aldeas dos arredores. ADEGA presentou a principios deste ano unha denuncia e solicitou paralizar o vertido directo destes residuos, ao tempo que reclamou un plano integral serio para a recuperación total da mina.

* Belén Rodríguez é periodista de Cerna e Radio Cerna

